

Provincie Overijssel
Postbus 10078
8000GB Zwolle

Inlichtingen bij
Fysieke Leefomgeving
Kim Nijland

Uw kenmerk

Zaaknummer

Onderwerp
concept landbouwvisie Overijssel 13 juni

Bijlagen:

Verzenddatum
26 juli 2024

Geacht college,

De vier gemeenten uit Noordoost-Twente hebben een groot belang bij een toekomstbestendig buitengebied, waarin de verschillende opgaves zo veel mogelijk in samenhang en gedragen tot stand komen. Daarom denken wij graag mee bij de totstandkoming van de landbouwvisie.

Het is erg waardevol dat deze concept visie met input van de vele stakeholders tot stand is gekomen. Wij maken graag gebruik van de lopende periode van inspraak en consultatie en willen daarbij de volgende aandachtspunten meegeven.

Algemene aandachtspunten

1. Hoe gaat de provincie om met de reacties op deze visie?
2. De grote vraag is wie de voorgenomen transitie gaat financieren. Nu het Transitiefonds is opgeheven vragen de gemeenten zich af of de provincie over voldoende middelen kan beschikken om deze visie met bijbehorende transitie ten uitvoer te brengen.
3. Wat betekent de nieuwe Natuur Herstel Wet voor de inhoud van deze visie?
4. Wat is de status van een provinciale landbouwvisie, gezien het feit dat de provincie hierin geen formele bevoegdheid heeft, behalve op het terrein van ruimtelijke ordening?
5. Hoe verhoudt deze visie zich met de rijksnota Ruimte, waarin gesteld wordt: "Het Rijk herneemt regie in de ruimtelijke ordening om rechtvaardige keuzes te maken"?
6. Hoe werkt deze visie door in onder andere de provinciale omgevingsvisie en -verordening? In de concept landbouwvisie wordt gesproken over twee soorten landbouwgebieden: 1) landbouwareaal met relatief hoge productieniveaus (gebieden met generieke opgaven; een

derde van het areaal) en 2) landbouwareaal dat zal verschuiven naar landbouw met gemiddeld genomen lagere voedselproductievolumes.) Worden deze landbouwgebieden als zonering opgenomen in de omgevingsvisie en omgevingsverordening?

Specifieke aandachtspunten

Naast deze algemene reactie hebben we nog aanvullende inhoudelijke opmerkingen en vragen over het concept landbouwvisie Overijssel, die we hieronder vermelden.

1. Er worden twee soorten landbouwareaal geschetst: 1) landbouwareaal met relatief hoge productieniveaus (gebieden met generieke opgaven; een derde van het areaal) en 2) landbouwareaal dat zal verschuiven naar landbouw met gemiddeld genomen lagere voedselproductievolumes, maar met een grotere diversiteit aan teelten. Dit zijn de landbouwgronden waar veel gebied specifieke opgaven samenkomen. Noordoost-Twente kent een grote verscheidenheid aan kleinschalige deelgebieden. Hoe wordt duidelijk welk deelgebied onder welke noemer valt? Of valt Noordoost-Twente in haar geheel onder het tweede soort?
2. De maatschappelijke opdracht (om een balans te vinden tussen het verdienvermogen van boeren en de bodem) is een terechte oproep. In de visie ontbreekt alleen een suggestie of handreiking hoe de provincie hier samen met anderen invulling aan denkt te geven.
3. Er wordt gesproken over grond als sleutel en het inzetten van een anticiperende grondbank. Onze zorg is echter of er voldoende provinciale middelen voor zijn nu het Transitiefonds is opgeheven.
4. Voor de uitwerking van veel vraagstukken wordt verwezen naar wat gebieden nodig hebben en naar gebiedsprocessen. Hierin wordt de ontwikkeling gemist dat menig agrariër niet (meer) wil mee werken aan gebiedsprocessen maar zelfstandig in transitie wil. Graag willen wij van de provincie weten hoe ze denkt om te gaan met deze individuele kansen niet zijnde een gebiedsproces?
5. Als de uitwerking in de gebieden en met gebiedsprocessen moet plaatsvinden, hoe denkt de provincie dan de opgaven te halen? En betekent dit dat alle opgaven overal in dezelfde mate landen?
6. Agrarisch Natuurbeheer wordt gezien als een belangrijk instrument voor het vinden van een juiste balans tussen natuur en agrarisch gebruik. Hierbij wordt gewezen naar de middelen (jaarlijks 500 miljoen) die het rijk hiervoor beschikbaar heeft gesteld middels het Hoofdlijnenakkoord. Maar een langjarige vergoeding gaat over een langere periode dan een kabinetsperiode en vraagt dus een ander commitment van de overheid. Daarnaast is de capaciteit van agrarische collectieven op dit moment onvoldoende om deze hoeveelheid aan middelen te kunnen verwaarden naar agrarische natuur.
7. In de plaatjes op pagina 19 van de landbouwvisie valt af te leiden dat de omvang van veeteelt met 15% zal dalen in de periode nu tot 2040. Het laatste plaatje roept de vraag op of die daling van 15% geldt voor de gehele provincie (en dus alle 3 typen landbouwareaal) of dat die daling van 15% door alleen het landbouwareaal met gebied specifieke opgaven (zoals NOT) moet worden opgebracht? Of moet die daling per bedrijf worden geleverd?
8. Als sprake is van 'landbouwgebieden met minder goede omstandigheden vanuit bodem en water en met gebied specifieke opgaven en kansen,' wordt gesteld dat ondersteuning van de rijksoverheid nodig is, als het gebied dat wil (pagina 26). Welk type rijks ondersteuning wordt hier bedoeld? Financieel of regie nemend?

9. Hoe kijkt de provincie aan tegen teelten die bovenmatige gewasbeschermingsmiddelen vergen (en dus bodem, water en biodiversiteit schaden) waarbij de productie niet bedoeld is voor menselijk voedsel en hoofdzakelijk worden geëxporteerd? Denk daarbij aan de lelie-, bollen- en sierteelt. Gaat de provincie daar actief op inzetten om dit te beperken? Wordt dit bedoeld met bodembewuste landbouw?
10. In het verlengde van het bovenstaande punt, willen we als gemeenten graag vernemen hoe de provincie aankijkt tegen de ontwikkeling dat stoppers in de veeteelt hun grond verpachten of verkopen aan gebiedsvreemde tuinbouw (bijvoorbeeld aardappeltelers uit Drenthe). Dit gaat immers ten koste van de mogelijkheden van lokale agrariërs om te extensiveren en betreft gewassen die schadelijk zijn voor bodem en water. Wat zijn de juridische mogelijkheden van de provincie en gemeenten?
11. Grondposities zijn cruciaal in de transitie van de landbouw. De provincie wordt gevraagd om bij grondtransacties vooral breder en integraal te kijken. Wat is nodig in het gebied om landbouwgrond van “stoppers” aan te kopen en beschikbaar te stellen (verkoop/pacht) aan de “blijvers”.
12. De gemeenten vragen de provincie om voldoende middelen te bestemmen voor de hierboven gewenste grondmobiliteit.
13. Wordt wat dat betreft vanuit de huidige overheidsgelden (234 miljoen) wel voldoende ingezet op grondmobiliteit?

Tot slot

Wij voelen ons als gemeenten nauw betrokken bij de opgaven en willen hier gezamenlijk en integraal aan meewerken. Als gemeenten behartigen wij zo goed mogelijk de belangen van onze inwoners en ondernemers. De opgave binnen het deelgebied Noordoost-Twente is dusdanig complex en omvangrijk, dat niet kan worden volstaan met een generieke aanpak die voor de rest van Overijssel gehanteerd wordt. Zelfs binnen Noordoost Twente zijn verschillende aanpakken op verschillende plekken nodig. We verzoeken u hier dan ook extra aandacht aan te geven.

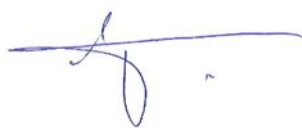
Tot slot vragen wij u om richting het Rijk aan te geven dat het een voorwaarde is om daar waar de opgaven het grootst en het meest complex zijn, de middelen voor langere termijn beschikbaar te houden en generieke maatregelen te vermijden. Die gewenste en complexe transitie in Noordoost-Twente vergt namelijk zorgvuldigheid, middelen en veel tijd.

Wij vragen aandacht voor inhoudelijke terugkoppeling van onze inbreng.

Met vriendelijke groet,

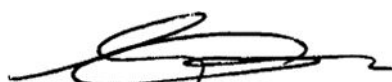
namens het college van burgemeester en wethouders,

Richard de Way
Gemeente Dinkelland

Milad Lahdo

Ursula Bekhuis-Groothuis
Gemeente Tubbergen

Maaïke Rödel

Gemeente Losser

Gemeente Oldenzaal

